ו: לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

מנין שלא יושיט אדם כוס של יין לנזיר ואבר מן החי לבני נח ת"ל [1]ולפני עור לא תתן מכשול והא הכא דכי לא יהבינן ליה שקלי איהו וקעבר משום לפני עור לא תתן מכשול הב"ע [2]דקאי בתרי עברי נהרא דיקא נמי דקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן ש"מ איבעיא להו נשא ונתן מאי ר' יוחנן אמר נשא ונתן אסור ר"ל אמר [3]נשא ונתן מותר איתיביה רבי יוחנן לריש לקיש [4]אידיהן של עובדי כוכבים נשא ונתן אסורין מאי לאו לפני אידיהן לא אידיהן [5]דוקא א"ד איתיביה ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן אידיהן של עובדי כוכבים נשא ונתן אסור אידיהן אין לפני אידיהן לא תנא אידי ואידי אידיהן קרי ליה תניא כוותיה דר"ל [6]כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהם [7]לא אסרו אלא בדבר המתקיים אבל בדבר שאינו מתקיים לא ואפילו בדבר המתקיים נשא ונתן מותר תני רב זביד בדבי רבי אושעיא דבר שאין מתקיים מוכרין להם אבל אין לוקחין מהם ההוא מינאה דשדר ליה דינרא קיסרנאה לרבי יהודה נשיאה ביום אידו הוה יתיב ריש לקיש קמיה אמר היכי אעביד אשקליה אזיל ומודה לא אשקליה הויא ליה איבה א"ל ריש לקיש [8]טול וזרוק אותו לבור בפניו אמר כל שכן דהויא ליה איבה [9]כלאחר יד הוא דקאמינא: להשאילן ולשאול מהן כו': בשלמא להשאילן דקא מרווח להו אבל לשאול מהן מעוטי קא ממעט להו אמר אביי גזרה [10]לשאול מהן אטו להשאילן רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא: להלוותם וללוות מהן: בשלמא להלוותם משום דקא מרווח להו אלא ללוות מהן אמאי אמר אביי גזרה ללוות מהן אטו להלוותם רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא: לפורען ולפרוע מהן כו': בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזרה לפרוע מהן אטו לפורען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאול מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי זוזי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי זוזי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן [11]והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניוול הוא לה [12]ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה עכשיו שמחה היא לאחר זמן אר"נ בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו (6) שמחה לאחר זמן רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר מתניתין דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא [13]ריב"ק אומר מלוה בשטר אין נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמציל מידם יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר [14]הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה הלכתא כרבי יהושע הא דאמרן כר' יהודה [15]דתניא [16]הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום ר"מ

[1] מנין שלא יושיט אדם כוס של יין לנזיר. גרלה דס"ה ככל שאר איסורין אלא להכי נקט כוס יין לנזיר משום דמסתמא למישתי קא בעי ליה כיון דכ"ע אמרי שתו ושמח שכח מזיתו אבל ישראל שאמר הושיט לי גבלה או חזיר או שוס איסור אין לאוסרו מלהושיט לו אבל אם יודע לו שרוצה לאכלו אסור להושיט לו ואפי' הוא שלו מדקאמר אי לא יהיב ליה שקיל ליה איהו ולפי זה אסור להושיט למומרים לעבודת כוכבים(6) דבר איסור אע"פ שהוא שלהם כי הדבר ידוע שיאכלוהו והוא נאסר להם דכישראל גמור משמינן ליה ומיירי בדקאי במקום שלא יוכל ליקח אם לא יושיט לו זה וכדמסיק דקאי בתרי עברי נהרא: **תניא** כוותיה דרשב"ל. גרלה לר"י דהלכה כרבי יוחנן אע"ג דמניא כוותיה דרשב"ל ומייתי ראיה מהכיא דהמולך (יבמות לו.) דקא חשיב הני דהלכה כרשב"ל לגבי ר' יוחנן ולא חשיב הא ואין לומר דהא דלא חשיב הא דהכא היינו משום דמניא כוותיה ולא איצטריך למחשבה דהא חשיב התם גמי כוותיה ועוד אע"ג דמניא התם גמי כוותיה ועוד דלקמן (דף ז:) מסיק נשא ונתן אינה ביניהו וקא מפרש דחכמים דמתני' אית להו נשא ונתן אסור כר' יוחנן ומתניתין עדיפא מברייתא(7):

לא אסרו אלא בדבר המתקיים. פירוש מכר דוקא דאילו לקנות ודאי אסור בדבר שאינו מתקיים יותר מדבר המתקיים אלא ודאי לא אייר הך ברייתא אלא במכר ואפ"ה קרי ליה בסיפא נשא ונתן בפר"ת(7) ולפי' הקונטרס קשה: **אבל** לא לוקחין מהם. לפר"ת דלא אסור שום קניה ל"ל לוקמין קבלת דורון וה"ה גמי בדבר המתקיים שאין מקבלין הימנו דורון ואין לדקדק הא דבר המתקיים לוקחין דהא דינר קיסריינא דבר המתקיים הוא: **אמר** אביי גזרה לפרוע מהן אטו לפורען. מימה למה ליה לאביי למימר משום גזרה לימא טעמא משום דשמח הוא כדאמר המתני' אע"פ שהוא מיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן וי"ל דמשום הא טעמא דשמח לאחר זמן ליכא(8)(למיגזר) כיון שאינו שמח כיום אידו ומיהו אי לאו דאיכא שום שמחה לא הוה שייך גמי למיגזר הא דגזרינן בכולהו היינו משום דאיכא שום שמחה כדפרש בסמוך בגריסותא והשתא ניחא דאקשי כולהו לאביי גמי כמו לרבא: **אלא** ללוות מהן מעוטי קא ממעט להו. מכאן רמיה לפר"ת דמייתי בלא רבית דמאי קאמר מעוטי קא ממעט להו אם מלוה ברבית כדי להרויח: רבי

[2] דקאי בתרי עברי נהרא. עובד כוכבים מלד זה וישראל מלד זה דאי לא יהיב ליה לא מצי שקיל: **נשא ונתן.** לפני אידיהן עמהן מהו דהנאה: **אסור.** ליהנות מאותה סחורה: **כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהן.** לפני אידיהן: **לא אסרו אלא בדבר המתקיים.** עד יום אידיהן דמזי ליה קמיה כיום אידו ואזיל ומודה: **אבל דבר שאינו מתקיים.** כגון ירק וכיוצא בו מותר: **כדבי רבי אושעיא.** דמתניתא דבי רבי אושעיא דאיהו סידרה למתניתא וכן ר' חייא: **אבל לא לוקחין מהן.** דמרווח ליה שמתוך שאינו מתקיים מתאוה הוא למכרו: **קפרינאה.** דינר מלוכה מדשה שפסל קיסר את הראשונה וגזר על זו: **לאחר יד.** אלא יכין שמלעגת השלכתו וכיון שרואה שאבד ממך לא יסמוך: **כולה משום דמודה הוא.** שהעובד כוכבים יסמוך כישראל לריך לו: **ולריכי.** למתני' דמתני' לכולהו: **משום דקא מרווח להו** גרסינן: **דחשיבא ליה מילתא.** דלריך ישראל לשאול את כליו וידע דהדר ליה את כליו בעין: **לא תסוד.** לא תתן סיד על פניה במועד: **מפני שניוול הוא לה.** כעודה על פניה ואף על פי כשנטלתו מאדימה ומלהיל פניה כיון דהשתא זו היא אלא עד לאחר המועד וניוול בתוך המועד אסור: **לקפלו.** לנוטלו מעל פניה: **בתוך המועד.** כגון שבאה לסוד בתחלת המועד ולבסוף יום או יומים בטולו והגיע הימנו בתוך המועד: **דכולהו מילר עבדיו.** כל מה שהמיהו לעשות במועד מילר הוא בתוחה שעה כגון שחיטה ותיקון סעודה והמיהו לו משום שמחה דלאחר זמן שבתוך המועד: **מלוה בשטר אין נפרעין מהן.** לפני אידיהן מפני שמחה הוא לאחר זמן כיום אידו דכיון דנקט (ב) שטרא ישראל עילויה כל שעתא מסתפי מיניה: נותן

[3] נשא ונתן אסור. לר"ל אמר מותר איתיביה ר"ל לר' יוחנן דתניא אידיהן של עובדי כוכבים נשא ונתן אסורין מאי לאו לפני אידיהן לא אידיהן דוקא א"ד איתיביה ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן אידיהן של עובדי כוכבים נשא ונתן אסור אידיהן אין לפני אידיהן לא תנא אידי ואידי אידיהן קרי ליה תניא כוותיה דר"ל כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהם לא אסרו אלא בדבר המתקיים אבל בדבר שאינו מתקיים לא ואפילו בדבר המתקיים נשא ונתן מותר תני רב זביד בדבי רבי אושעיא דבר שאין מתקיים מוכרין להם אבל אין לוקחין מהם ההוא מינאה דשדר ליה דינרא קיסרנאה לרבי יהודה נשיאה ביום אידו הוה יתיב ריש לקיש קמיה אמר היכי אעביד אשקליה אזיל ומודה לא אשקליה הויא ליה איבה א"ל ריש לקיש טול וזרוק אותו לבור בפניו אמר כל שכן דהויא ליה איבה כלאחר יד הוא דקאמינא: להשאילן ולשאול מהן כו': בשלמא להשאילן דקא מרווח להו אבל לשאול מהן מעוטי קא ממעט להו אמר אביי גזרה לשאול מהן אטו להשאילן רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא: בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזרה לפרוע מהן אטו לפורען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאול מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי זוזי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי זוזי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן [11]והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניוול הוא לה [12]ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה עכשיו שמחה היא לאחר זמן. ופריק רב נחמן בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ושמח לאחר זמן. רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר. מתני' דלא כר' יהושע בן קרחה. (ועוד אמר הל' כר' יהודה) דתניא רבי יהושע בן קרחה אומר מלוה בשטר אין נפרעין מהן. מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמציל מידם. אמר רב הונא הלכה כרבי יהושע בן קרחה ועוד אמר הל' כרבי יהודה דסבר כל המשנה ידו על התחתונה דתנן (הנותן צמר כו')

[4] אידיהן של עובדי כוכבים נשא ונתן אסורין. גרלה דס"ה ליה לר' יהודה אע"פ שמלינה עכשיו שמחה לאחר זמן (מו"ק שם). מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני שמחה היא לו ואזיל ומודה לעכו"ם כיום חגם. ורבנן סברי אסור לפורען וליפרע מהן כלל (ב"ק קב.).

[5] דוקא. לר' יהודה אע"פ שמלינה עכשיו שמחה היא לאחר זמן. אבל נכי מיפול אית ליה לר' יהודה אע"פ שמלינה עכשיו שמחה לאחר זמן (מו"ק שם).

[6] מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני שמחה היא לו ואזיל ומודה לעכו"ם כיום חגם. ורבנן סברי אסור לפורען וליפרע מהן כלל (ב"ק קב.).

[7] לא אסרו אלא בדבר המתקיים. גרלה דס"ה ליה לר' יהודה אע"פ שמלינה עכשיו שמחה לאחר זמן (מו"ק שם). לא תתן מכשול. לפני אידיהן דמזי ליה לא יתן ש"מ איבעיא להו נשא ונתן מאי ר' יוחנן אמר נשא ונתן אסור ר"ל אמר נשא ונתן מותר איתיביה ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן אידיהן של עובדי כוכבים נשא ונתן אסור אידיהן אין לפני אידיהן לא תנא אידי ואידי אידיהן קרי ליה תניא כוותיה דר"ל כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהם לא אסרו אלא בדבר המתקיים אבל בדבר שאינו מתקיים לא ואפילו בדבר המתקיים נשא ונתן מותר תני רב זביד בדבי רבי אושעיא דבר שאין מתקיים מוכרין להם אבל אין לוקחין מהם ההוא מינאה דשדר ליה דינרא קיסרנאה לרבי יהודה נשיאה ביום אידו הוה יתיב ריש לקיש קמיה אמר היכי אעביד אשקליה אזיל ומודה לא אשקליה הויא ליה איבה א"ל ריש לקיש טול וזרוק אותו לבור בפניו אמר כל שכן דהויא ליה איבה כלאחר יד הוא דקאמינא: להשאילן ולשאול מהן כו': בשלמא להשאילן דקא מרווח להו אבל לשאול מהן מעוטי קא ממעט להו אמר אביי גזרה לשאול מהן אטו להשאילן רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא: בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזרה לפרוע מהן אטו לפורען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאול מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי זוזי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי זוזי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן [11]והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניוול הוא לה [12]ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה עכשיו שמחה היא לאחר זמן אר"נ בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו (6) שמחה לאחר זמן רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר מתניתין דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא [13]ריב"ק אומר מלוה בשטר אין נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמציל מידם יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר [14]הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה הלכתא כרבי יהושע הא דאמרן כר' יהודה [15]דתניא [16]הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום ר"מ

[8] לא תסוד. לר' יהודה אע"פ שמלינה עכשיו שמחה היא לאחר זמן (מו"ק שם). לא תתן מכשול. לפני אידיהן דמזי ליה לא יתן ש"מ איבעיא להו נשא ונתן מאי ר' יוחנן אמר נשא ונתן אסור ר"ל אמר נשא ונתן מותר איתיביה ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן אידיהן של עובדי כוכבים נשא ונתן אסור אידיהן אין לפני אידיהן לא תנא אידי ואידי אידיהן קרי ליה תניא כוותיה דר"ל כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהם לא אסרו אלא בדבר המתקיים אבל בדבר שאינו מתקיים לא ואפילו בדבר המתקיים נשא ונתן מותר תני רב זביד בדבי רבי אושעיא דבר שאין מתקיים מוכרין להם אבל אין לוקחין מהם ההוא מינאה דשדר ליה דינרא קיסרנאה לרבי יהודה נשיאה ביום אידו הוה יתיב ריש לקיש קמיה אמר היכי אעביד אשקליה אזיל ומודה לא אשקליה הויא ליה איבה א"ל ריש לקיש טול וזרוק אותו לבור בפניו אמר כל שכן דהויא ליה איבה כלאחר יד הוא דקאמינא: להשאילן ולשאול מהן כו': בשלמא להשאילן דקא מרווח להו אבל לשאול מהן מעוטי קא ממעט להו אמר אביי גזרה לשאול מהן אטו להשאילן רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא: בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזרה לפרוע מהן אטו לפורען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאול מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי זוזי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי זוזי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן [11]והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניוול הוא לה [12]ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה עכשיו שמחה היא לאחר זמן אר"נ בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו (6) שמחה לאחר זמן רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר מתניתין דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא [13]ריב"ק אומר מלוה בשטר אין נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמציל מידם יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר [14]הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה הלכתא כרבי יהושע הא דאמרן כר' יהודה [15]דתניא [16]הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום ר"מ

[9] כלאחר יד. לר' יהודה אע"פ שמלינה עכשיו שמחה היא לאחר זמן (מו"ק שם). מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני שמחה היא לו ואזיל ומודה לעכו"ם כיום חגם. ורבנן סברי אסור לפורען וליפרע מהן כלל (ב"ק קב.).

[10] אמר אביי גזרה לשאול מהן אטו להשאילן. גרלה דס"ה ליה מילתא אזיל ומודה ללוות מהן משום דאמר זוזאי שקילנא מיניה בעל כורחיה אזיל מודה דזכה להלוות לישראל אבל להיפרע מהן דתוב לא הדרי ליה זוזי הוה אימנא צערא ודאי אית ליה ושרי צריכא: **פסקא** ר' יהודה אומר נפרעין מהן מפני שהוא מיצר. אמרו לו אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר [זמן]. וכי לית ליה לר' יהודה האי סברא דאמרו ליה רבנן. והתניא ר' יהודה אומר אשה לא תסוד מפני שניוול הוא לה כו' עד ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד שאע"פ שמצירה היא עכשיו שמחה לאחר זמן. ופריק רב נחמן בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ושמח לאחר זמן. רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר. מתני' דלא כר' יהושע בן קרחה. (ועוד אמר הל' כר' יהודה) דתניא רבי יהושע בן קרחה אומר מלוה בשטר אין נפרעין מהן. מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמציל מידם. אמר רב הונא הלכה כרבי יהושע בן קרחה ועוד אמר הל' כרבי יהודה דסבר כל המשנה ידו על התחתונה דתנן (הנותן צמר כו')

עין משפט נר מצוה

יד א ב ג מי' פ"ט מהל' עבודת כוכבים הלכה ח סמג לאין מה עשה"מ ריד טור ד מי' סס עשה"מ סס ס"ח:
טו ה ו מי' סס הל' ג ועי"ש כ"מ עשה"מ סס ס"ה:
יז ז מי' פ"ז מהל' יו"ד הלכה כ סמג לאין עה עשה"מ ל"ת ר' תקמו פעיף ה:
יח ח מי' פ"ט מהל' עבודת כוכבים הלכה ט סמג לאין מה עשה"מ ריד ר' קמח פעיף ח:

רבינו חננאל

ואוקימנא כגון שהנהר מפסיק ביניהם ואינו יכול לכפותו וליטול מפנו בעל כרחו הוא דעובר. ודייקי' מדקתני לא יושיט ולא קתני לא יתן ש"מ כי הנהר מפסיק ביניהן ש"מ: איבעיא להו נשא ונתן מהו. ר' יוחנן אמר אסור ור"ל אמר מותר ותניא כר"ל. ותניא כשאמרו אסור לשאת ולתת עמהן לא אמרו אלא בדבר המתקיים כגון בהמה וכיוצא בה. אבל דבר שאין מתקיים מותר. ואפי' דבר המתקיים אם נשא ונתן מותר: תני רב זביד בדבי ר' אושעיא דבר שאין מתקיים מוכרין להן. אבל אין לוקחין מהן. וקיימא לן כריש לקיש דתניא כוותיה: ההוא מינא דשדר דינרא קפרינאה לר' יהודה נשיאה ביום אידו אמר היכי אעביד אשקליה (אזיל ומודה לא אשקליה) הויא ליה איבה יאמר גרדע אני אצלו לפיכך התודי מנתתי. אמר לו ריש לקיש נטלהו וזורקהו לפניו כלאחר יד בבור כדי שילך ויאמר (לו) לא נהנה כלום נפל לי בבור: **פרס** מלהשאילן ומלשאול מהם. ואוקמה אביי לשאול שרי אלא גזירה גזרו לשאול אטו להשאיל. אחי למיפר לישראל כשם שהשאלתיך אני כך השאילני אתה. רבא אמר משום דמודה ואומר העבודה כוכבים פייעני וזביחי להיות לי רכוש להשאיל לישראל כדי שיהא צריך ליהנות ממני. וכן דרך כל היכא דחני משום דמודה זה פירושו. וכן אוקים רבא למתני' דקתני אסור להלוותן וללוות מהן משום דמודה לעבודת כוכבים שלו. וכן לפורען ולהיפרע מהן. אמר רבא משום דמודה. וסוגיין כרבא. ואמר רבינא דאי תנא לשאת ולתת עמהן אסור הייתי אומר משום דקני ליה לגמרי אבל לשאול מהן דמעטי להו הוה אמינא שפיר דמי. ואי תנא לשאול כיון דחשיב ליה מילתא אזיל מודה לעבודת כוכבים דיליה אבל ללוות מהן דצערא הוא ליה דאמר תוב לא הדרי לי זוזי הוה אמינא שפיר דמי ואי תנא ללוות מהן משום דאמר בעל כרחיה אזיל מודה דזכה להלוות לישראל אבל להיפרע מהן דתוב לא הדרי ליה זוזי הוה אמינא צערא ודאי אית ליה ושרי צריכא: **פסקא** ר' יהודה אומר נפרעין מהן מפני שהוא מיצר. אמרו לו אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר [זמן]. וכי לית ליה לר' יהודה האי סברא דאמרו ליה רבנן. והתניא ר' יהודה אומר אשה לא תסוד מפני שניוול הוא לה כו' עד ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד שאע"פ שמצירה היא עכשיו שמחה לאחר זמן. ופריק רב נחמן בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ושמח לאחר זמן. רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר. מתני' דלא כר' יהושע בן קרחה. (ועוד אמר הל' כר' יהודה) דתניא רבי יהושע בן קרחה אומר מלוה בשטר אין נפרעין מהן. מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמציל מידם. אמר רב הונא הלכה כרבי יהושע בן קרחה ועוד אמר הל' כרבי יהודה דסבר כל המשנה ידו על התחתונה דתנן (הנותן צמר כו')

מסורת הש"ס

א) [כ"ק קח.], ב) [תוספ' רפ"ח], ג) [נדרים מג.], ד) מ"ק ח: ט:, ה) תוספתא רפ"ח כ"ק קב. [ע"ש כל הענין], ו) כ"ל דתנן, ז) כ"ק נה: ק: קב. כ"מ שת: קח:, ח) [נכ"מ]: להושיט למשומדים], ט) [וע"ע תוס' יומא ו. ד"ה הלכתא], י) [לשל' ב. ד"ה אסור], כ) [כ"ל למיסר].

תורה אור השלם

ו. לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְיָ: ויקרא יט יד

גליון הש"ם

גמ' מנין שלא יושיט. עי' תוס' פסחים כב ע"ב ד"ה ואמר:

הגהות הב"ח

(א) גמ' להלכות מועד דכולהו מילר עכשיו רשומח לאחר זמן ניהרו רבינא: (ב) רש"י ד"ה מלוה וכו' דנקיט ישראל שטרא עליה:

מוסף רש"י

גזרה לשאול מהן כו'. דלא שריא ליה לשאול אחי נמי לאסאיל (נדרים מג.). שטופלתו הוא לה. עכשיו נמיעבד שריא תסוד בסיד ומלבנתרם (מו"ק ח:). שנגלי הוא לה ויוזיל בסיד ומלבנתרם בסיד (שם ט.) בעודה עליה ואע"פ שכשנטלתו שמחה היא לה (מו"ק שם מכת"י). דמודה ר' יהודה בסיד. דמתניתא לאלתר ריכולה לקפלו במועד (שם). שטופלתו. סמחו כמועד האזיל ומתיפה כמועד לאחר נגילה (שם). שמחה היא לאחר זמן. כמועד לסוף המועד לאחר שקפלתו את הסיד שטופלה, לפי שמסיר את הסער ומעבדן את הבגד, והאזיל דהלי סיד מסמחה לאחר זמן לאחר שרי לה לטופלה במועד אע"פ שהיא מגירה עכשיו (מו"ק שם). הנח להלכות מועד. אע"פ ר"ה יהודה בשרי אע"פ שהיא מגירה פי', דבולהו הלכות מועד בשרי משום הלי שמחת זמי שרי, כגון אפיה ובישול, דמלעבר הבשל כשהוא חופה ומבשל ולהכי שרי בשמחה הוא כשהוא אוכל אפייתו ובישולו כי"ש (שם) כל הלכות מועד קבן כגון ריבוי מעבדים ומבשלים לנוחו, מילר הוא בשבת הבוהת, ולהכי אזיל בתר כשוף האזיל וכולהו הכי איתנהו, אבל בעי"ז אזיל בתר הבשת, דכיון דהשבת מילר לא חיים לבשוף (שם מכת"י). לענין פרענן לעולם מיצר. ואפילו לאחר זמן, שדעתו לגרוף ולנגוח (שם). ולהכי לא אית